

„Felvidéki kalandozás a magyar tájakon”

HAT-KP-1-2023/1-001377

Beszámoló

a Határtalanul kirándulás megvalósulásáról

2024. május 5-8.

Felső tagozat: 7. a és b osztály

Budapest XV. Kerületi László Gyula Gimnázium és Általános Iskola

Készítette:

Hajdú Ágnes (7.a osztályfőnöke)

Hegedűsné Visnyei Viktória (7.b osztályfőnöke)

Simonné Kapin Magdolna (csoportvezető, igazgatóhelyettes)

Budapest, 2024. május 24.

Séta a felvidéki bányavárosokban

Négy napos utazásunkat több hetes felkészülés előzte meg.

A két hetedikes osztály felosztotta egymás között az előzetesen kapott feladatokat, csoportmunkával gyűjtöttek anyagot az úticélunkhoz kapcsolódó történelmi és irodalmi ismeretekből.

A 90 perces előkészítő foglalkozáson először Mártáné Grünwald Katalin tanárnő segítségével a Felvidék földrajzi adottságaival, gyönyörű tájainak, barlangjainak kialakulásával, valamint a terület növény és állatvilágával ismerkedtek meg a gyerekek. Az előadást rövid kvíz zárta le.

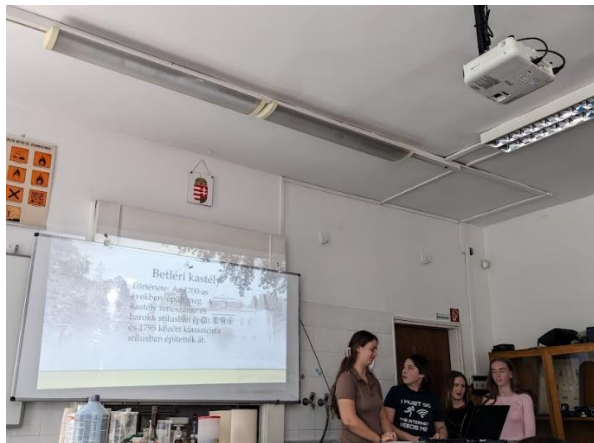
A terület történelmi múltját a 7.a osztály tanulói dolgozták fel csoportmunkában. Minden csoport PowerPoint prezentációt készített az összegyűjtött anyagból, és bemutatta azt a többieknek.

Az első csoport kiemelte a Felvidék szerepét a középkori magyar történelemben a honfoglalástól kezdve. Majd szó esett a török-és Habsburg-ellenes harcokról, az 1848-49-es szabadságharc felvidéki eseményeiről, és persze az 1. világháborút követő trianoni békeszerződésről. A szlovákiai magyarok jelenlegi helyzetéről is esett szó.

A többi csoport a kirándulás útvonalának nevezetességeit osztotta fel egymás közt, szintén prezentáció segítségével mutatták be a felvidéki bányavárosokat, a betléri kastélyt, a füleki várat, Sajógömört, Rozsnyót, Rimaszombatot és a többi úticélt.

Az elhangzott információkból a hallgatóság jegyzeteket készített abba a füzetbe, amelyet a a résztvevők az egész kirándulás során folyamatosan kiegészítettek.

A bemutatók után már az osztályfőnöki óra keretében a gyerekek egy Kahoot-kvízben és egy Okos doboz interaktív feladattal (<https://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=2546>) bizonyíthatták, hogy mi mindent tudtak meg a bejárandó úticélok szépségeiről.

A 7.b osztályosok a terület magyar irodalmi vonatkozásairól, Balassi Bálintról és Mikszáth Kálmánról készítettek bemutatót és ehhez kapcsolódó kvízt.

Első nap - 2024. május 5.

Utazásunk első napja egy vasárnapi napra esett, ráadásul éppen anyák napjára.

Így indulás előtt a gyerekek még egy közös felkiáltással köszöntötték édesanyjukat, majd a búcsúzkodás és gyors bepakolás után reggel 8 órakor elkezdődött négynapos kalandozásunk a Felvidéken.

A határ túloldalán Ipolyság településen csatlakozott hozzánk idegenvezetőnk, Vörös Attila, aki az egész utazás során rengeteg érdekes információval látott el bennünket. Gyerekbarát személyiséggel, kedvességgel, tudásával és humorával lenyűgözte a gyerekeket.

Attila bácsi a buszon menet közben is folyamatosan tájékoztatott bennünket a tájról, a települések érdekességeiről

Első állomásunk **Selmecbánya** volt, ahol a buszról leszállva sétát tettünk a belvárosban, amely az UNESCO világörökség része.

Megtudtuk, hogy a középkorban ez volt az ezüst városa, megismerkedtünk a permonyikokkal, vagyis a legendás bányamanókkal.

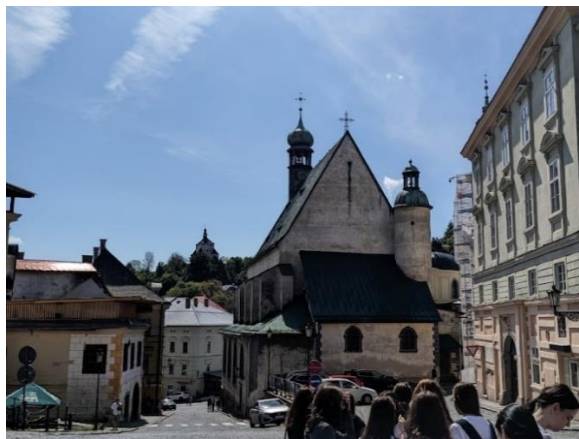
Felsétáltunk az Óvárhoz, amely eredetileg román stílusú Szűz Mária-templom volt, majd erőddé alakították át. Innen csodálatos kilátás nyílt a városra és környékére. Idegenvezetőnkől érdekes információkat kaptunk a középkori bányaváros életéről, láthattuk a Klopacska nevű épületet, amelynek tornyából a bányászoknak a műszak kezdetét és végét jelezték.

Sétánk során láttuk a líceum épületét, ahol Petőfi Sándor tanult, felolvastuk az épület falán található emléktábla szövegét.

Felidéződtek magyar költőnk pályájának főbb állomásai, híres versei, a XIX. század világa. (Kiderült, mennyit ér a sok-sok történelem-és magyaróra...)

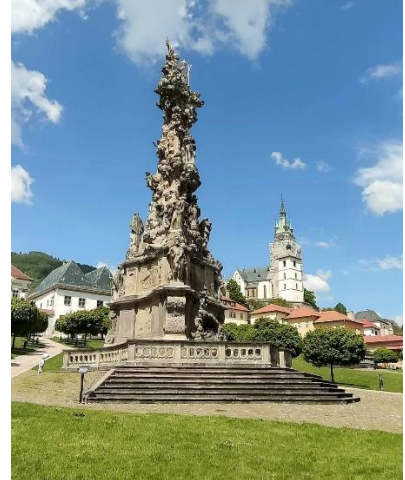
Az idegenvezető szerette megmozgatni, olvasásra és gondolkodásra ösztönözni a csoport tagjait. Kezdetben zavarban voltunk, aztán egyre gördülékenyebben mentek ezek a feladatok. Könnyebb volt átérezni ezzel a kor hangulatát, élménydúsabb lett a városséta.

Megtekintettük a főteret a Szentháromság szoborral, a Szent Katalin templomot és a Városházát. A Szabadtéri Bányászati Múzeum meglátogatására a szűkös anyagi erőforrásaink miatt nem kerülhetett sor, de nagyon sok érdekességet hallottunk vele kapcsolatban.

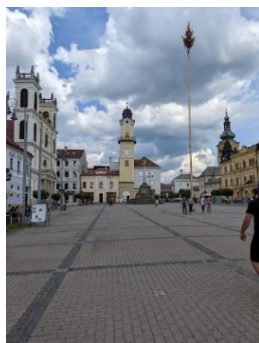
Ezután az arany városa, **Körmöcbánya** következett, ahol egy rövid sétát tettünk. A Toronykapun keresztül érkeztünk az óvárosba, a Fő térre, ahol láttuk a világ legrégebbi pénzverdájének épületét, valamint Károly Róbert Anjou-házi uralkodónk szobrát, aki itt verette az aranyforintot. Sajnos a Pénz-és érmemúzeumba nem tudtunk bemenni, mert azon a napon zárva volt. Rövid sétát tettünk a város főterén, itt is fotókat készítettünk a Szentháromság-szobornál, kívülről megnéztük a Szent Katalin templomot. A téren töltött rövid pihenő, „fésülködőszünet” és vásárlás után folytattuk utunkat Besztercebányára.

Besztercebánya a bányavárosok közül a réz városa, mivel környékén rézet bányásztak. Ismét nagyon hangulatos és szép főtérré érkezünk az óvárosban, ahol a kedvenc fotókészítési helyünk ismét a Szentháromság-szobor hatalmas talapzata volt.

A tér műemlékeiről Attila bácsi tartott ismertetőt, bemutatta, az Óratornyot, a Szent Kereszt templomot, a Városháza épületét, a Mátyás-házat, és megígérte, hogy a Szűz Mária templom és a Barbakán megtekintése után visszajöhetünk, fagyizhatunk, és egy kis szabad időnk is lesz a téren.

Érdeemes volt megtenni a rövid sétát a Barbakánhoz, a félkör alakú barokk bástyához, amely mellett egy aprócska temető is van, majd átsétálni a Várnegyedbe a Szűz Mária templomhoz, mert egy csodálatos gótikus templomot láthattunk, igaz, csak kívülről, mert sajnos a templom csak az istentiszteletek alatt látogatható. A templom mellett IV. Béla királyunk szobrát is megnéztük, felelevenítve történelmi ismereteinket róla.

Majd következett a megígért fagyizás és pihenés a gyönyörűen felújított, hangulatos téren.

A nap utolsó úticélja **Zólyom** volt, Balassi Bálint szülőhelye. Itt felidéztek ismereteinket a reneszánsz kor híres költőjének életéről, verseiről.

Este fáradtan, de sok emlékekkel gazdagodva foglaltuk el szállásunkat **Rimakokován**, az Ipoly szállóban, ahol rendkívül kedvesen, és finom vacsorával fogadtak bennünket. Vacsora után a napközben gyűjtött ismeretekből egy 13+1 kérdésből álló totót töltötték ki a gyerekek, amelyet az este folyamán kijavítottunk, és másnap reggel kihirdettük az eredményt. Természetesen a

jutalom sem maradt el, apró édességet, Dörmi szeletet vagy gumicukrot kaptak a legjobb eredményt elérők.

Második nap - 2024. május 6.

Az első nap sok kulturális élménye, a várak, városok meglátogatása után a második napon a hangsúly a természeti szépségekre, a csodálatos tájakra esett.

A napot **Sajógömör** meglátogatásával kezdtük. Itt megnéztük Czinka Panna, a legendás női cigányprímás szobrát, aki a falu szülötte volt. Utána Mátyás király kapás szobrát látogattuk meg, amellyel kapcsolatban felidéztük a Mátyás király Gömörben című monda történetét.

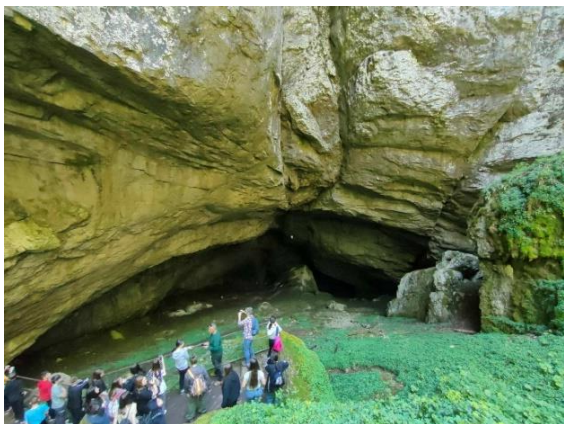
Következő helyszínünk a **gombaszögi** pálos kolostorrom volt, amelyet idegenvezetőnk a garamszentbenedeki apátság megtekintése helyett illesztett a programunkba. A kolostor feltárási munkálatai jelenleg is folynak. Sok érdekességet tudtunk meg a feltárásról, az itt folyó munkáról.

Elsétáltunk a Gombaszög település mellett található cseppkőbarlang bejáratához, de sajnos a barlang a hétfői napon zárva volt, így csak a képekről láthattuk, és idegenvezetőnk szavaiból ismerhettük meg az itt található cseppkőképződményeket. A gyerekek nagyon örültek, hogy kecskét és lovat is simogathattak a gombaszögi nyári tábor mellett, sőt az óriás hintát is kipróbálhatták. Élvezték az erdei sétát a kis függőhídon és lépcsős ösvényen keresztül, majd a pihenő közben ismét előkerültek a jegyzetfüzetek.

Rövid buszos szerpentinút után a **Szilicei-fennsík**ra értünk, ahol csodálatos környezetben, a szabadban fogyasztottuk el a szálláson kapott hideg ebédünket. Egy rövid túrára indultunk az erdőn keresztül a Szilicei-jégbarlanghoz, amely hatalmas függőleges sziklafalaival mindenkit lenyűgözött. A gyerekek és felnőttek is ámulva nézték a csodás természeti képződményt, és mindenki élvezte a sétát az erdőben. Eredeti tervünkben a Dobsinai jégbarlang szerepelt, amely időszakos zárvatartás miatt kimaradt a programunkból, ezért nagyon-nagyon örültünk, hogy itt mégis megtapasztalhattuk, milyen élményt jelenthet az, amikor egy kis lépcsős séta után több hőfokot zuhan a hőmérséklet.

A szállásra visszatérve elfogyasztottuk a finom vacsorát, majd újabb sétára indultunk a szálló mellett található Szamár-hegyre. Útközben a gyerekek kipróbálták az akadálypályát, majd a hegyre felsétálva a naplemente színeiben, a környező hegyek, völgyek látványában gyönyörködtek. A hegyen legelő lovakkal is sokan összebarátkoztak.

Nagyon nagy élményt jelentett nekik a természet szépsége, az állatok közelsége.

A szálláson még a napközben összeállított kvíz várt a gyerekekre, aztán következhetett a pihenés.

Estére nagyon elfáradtak, de ezt a napot azóta is emlegetik, annyira jól érezték magukat.

Harmadik nap, 2024. május 7.

Ahogy a napok egymás után teltek, úgy lettek a gyerekek is egyre fáradtabbak. A sok új élménnyel és a sok új helyszín megismerésével azonban könnyű volt motiválni őket.

A kirándulás harmadik napján az időjárás nem volt kegyes hozzánk. Már kora reggel borongós időre ébredtünk, és a nap folyamán többször is (különböző intenzitással) eleredt az eső.

A bőséges reggeli elfogyasztása után első utunk a Várhosszúréten található magyar nyelven tanító általános iskolához vezetett, ami az egykori Andrassy kúria épületében kapott helyet. Az iskolában csupán 10 alsó tagozatos gyerek tanul. A tanítás egyetlen tanítónőre hárul, aki összevont csoportban, egyszerre tanítja a gyerekeket. Az életkori különbség miatt nem tudott igazi párbeszéd kialakulni az ottani diákokkal, de nagy szeretettel fogadtak minket, köszöntőként még egy rövid verset is elszavaltak nekünk. Mi pedig ugyanilyen szeretettel adtuk át az iskola könyvtára számára könyvadományunkat.

Ezt követően **Betlér** városát látogattuk meg, ahol felkerestük az Andrássy vadászkastélyt. A rossz idő miatt a kastély kertjének felfedezése elmaradt, de a kastély lélegzetelállító belső termeit egy felkészült helyi idegenvezető irányítása mellett látogathattuk meg.

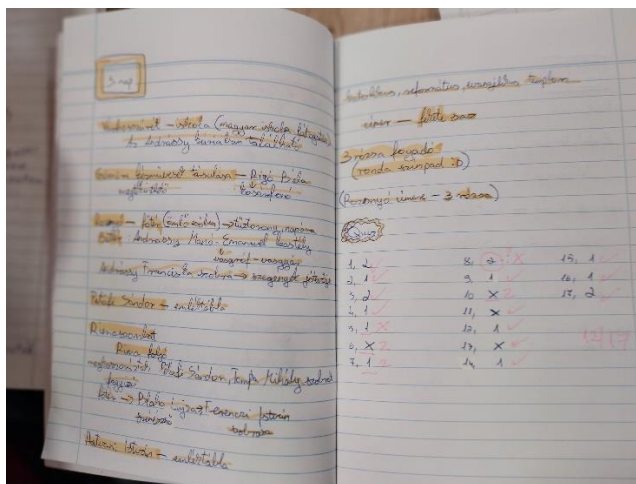
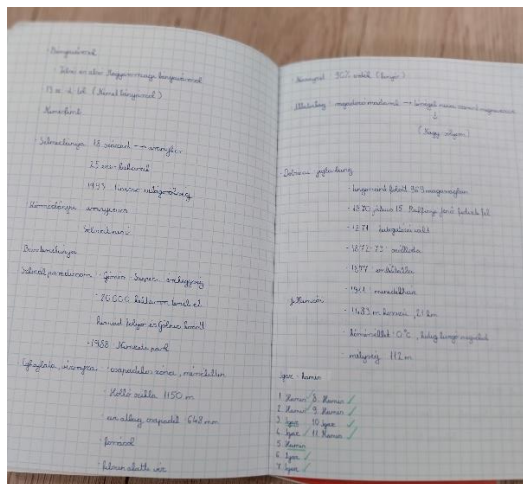
A vadászkastély megtekintése után a szakadó eső elől futva közelítettük meg a buszt, ahol az aznapi ebédünket is elfogyasztottuk. Ezután **Rozsnyó** városát kerestük fel, ahol az eső miatt csak egy gyors sétát tettünk a belvárosban.

Ezután ismét buszra szálltunk, és elindultunk **Rimaszombatra**. Ekkora az eső is némileg csendesedett, így gyalogos városnézés keretében megismerkedtünk a Fő tér templomaival és polgárházaival, és megtekintettük Blaha Lujza szobrát is. Rimaszombaton tiszteletünket tettük Petőfi Sándor és Tompa Mihály szobránál is. A két szobornál elhelyeztük az iskolánk nevével ellátott koszorúkat, a gyerekek egy emberként szavalták el a Himnuszt az elsőtől az utolsó versszakig. Nagyon sajnáltuk, hogy a templomokat zárva találtuk, és a csoport kérésére sem lehetett kinyittatni, így esett a Ferenczy István kriptája meglátogatásának elmaradása a református templomban, de kívülről megnéztük az emléktáblát (lásd lentebb a két mellszobros fényképet), és meghallgattuk a legfontosabb tudnivalókat vele kapcsolatosan. Diákjaink szorgalmasan jegyzeteltek, mert tudták, erről is eshet szó az esti kvízzjátékban.

Ezt követően visszaérkeztünk a szállásunkra, ahol már várt minket a finom vacsora. A bőséges étkezés után a gyerekek ezen az estén is egy kvízben vehettek részt, ahol a nap során elhangzott fontos információkat, érdekességeket, vicces történeteket kellett felidézniük. A szokásos esti díjkiosztásnál a legértelmesebb füzetekért és legrendezettebb szobákért is járt jutalom. Az utolsó este, elalvás előtt a gyerekek között körbejárva arról beszélgettünk velük, hogy milyen élményekkel gazdagodtak az eddigi három nap folyamán. 2 füzet a sok közül:

Negyedik nap, 2024. május 8.

Az utolsó nap reggel érződött a gyerekeken, hogy nehezen akarnak összekészülni. Jól érezték magukat a kirándulás alatt, tetszettek nekik a programok, komfortosnak találták a szállást, végre kötetlenül tudtak együtt lenni, így szívesen maradtak volna még.

Reggeli után bepakoltuk a csomagjainkat a buszba, és útnak indultunk a **Füleki** vár felé.

Az időjárással kapcsolatban ezen a napon nem lehetett okunk panaszra, így a gyerekek örömmel fedezték fel a vár szabadtéri helyszíneit. Számos lépcső megmászása közben megismerkedtünk a vár érdekes kiállításával, amiről idegenvezetőnk, Attila bácsi sok fontos dolgot mesélt nekünk. A gyerekek még egy rögtönzött bajvíváson is részt vehettek, ami egészen biztosan felejthetetlen élmény marad nemcsak a résztvevőknek, de a lelkes szurkolóknak is. A vár magaslatáról megcsodáltuk a Fülekre nyíló panorámát is.

Utunk utolsó állomása **Gács** városkája volt, ahol megnéztük a felújított várat. A vár épületében ma már hotel működik, de idegenvezetőnk, Attila bácsit ez sem akadályozhatta meg abban, hogy megmutassa a gyerekeknek belülről is az épületet.

Ezután elindultunk Magyarország felé, a határnál búcsút vettünk idegenvezetőnkől, Attila bácsitól, aki nagy tudásával és szórakoztató stílusával belopta magát kis csapatunk szívébe. Mindannyian bízunk benne, hogy a jövőben még utazhatunk vele, és új tájakat fedezhetünk fel együtt.

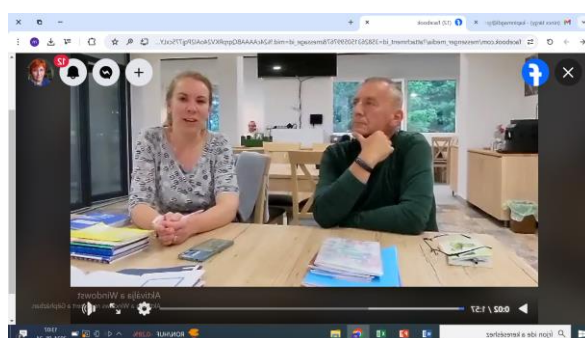
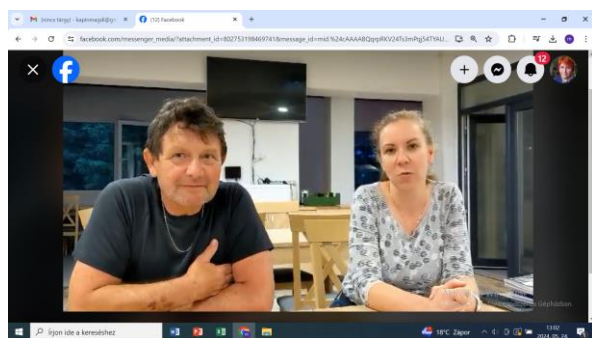
Hazaérkezésünkkor a szülők már türelmetlenül várták gyermekeiket az iskola előtt, akik nagyon fáradtan, de élményekkel telve fogtak gazdag beszámolójukba.

A Határtalanul program utómunkálatai, feldolgozása

Az utazás utáni első héten már megkezdődött az ismeretek rendszerezése a fotók és a jegyzetek segítségével. A program értékelése az osztályok és tanárok részéről is megtörtént.

A folyamat zárásaként június 4-én a nemzeti összetartozás napja alkalmából bemutatót tartunk a felső tagozatnak élményeinkről, tapasztalatainkról. A műsorra készülve még a kirándulás napjaiban kezdtünk ötletelni, hogyan adhatnánk át társainknak kalandozásunk legszebb vagy legizgalmasabb pillanatait, mivel tudnánk fűszerezni a sok fontos információt, amelyet ott (és a felkészüléskor végzett kutatások során) szereztünk. Közös oldalon gyűjtöttük be a fotókat, rövid kis videókat is forgattunk. Például a palóc nyelv érzékeltetése érdekében (és kedvesinálónak) két röpké interjút készítettünk, egyrészt a szállásadónkkal, mivel várják 2025-ben utódainkat, a jövőbeli hetedikeseket, miért érdemes épp a Felvidéket megcélozniuk. Idegenvezetőnk pedig csoportunk nyitottságát, fegyelmezettségét dicsérte. (Háttérben szállásunk ebédlője látható.)

Természetesen a riportok forgatásakor engedélyt kértünk tőlük az iskolai vetítésre.

Születtek még vidám hangos életképek, hogy a kép minél teljesebb legyen. Tehát nagyban folynak a munkálatok, amikor ezek a sorok születnek.

Június 11-én 9 órától a Magyarság Háza filmvetítésén veszünk majd részt az Urániában. Nem könnyű témát dolgoz fel a film: Törpének lenni egy óriásoknak szánt világban. (Nyikó Anetta kerekesszékes erdélyi slammer, zenész, informatikus portréjával ismerkednek meg a diákok.) Erről is tervezünk majd beszélgetést osztályfőnöki óra keretében.

A megvalósult bemutató után:

Végezetül szeretnénk megköszönni a lehetőséget, hogy pályázatunkat elfogadták, utazásunkat támogatták. Minden évben különleges élményt jelent hetedikeseinknek és kísérő tanáraiknak a határon túli magyarsággal találkozni, történelmi tájait bejárni.